

به نام خدا
نقش دولت در اقتصاد

❖ وظایف دولت

(۱) بهبود عملکرد بازار

- وضع قوانین و مقررات توسط دولت ← تسهیل مبادلات اقتصادی و جلوگیری از آسیب ها
- حضور دولت ← مانع تعرض افراد به حقوق یکدیگر
- دولت = داور ← اطمینان از درست انجام شد مبادلات

(۲) ارائه کالاهای عمومی

- کالای عمومی : توسط افراد زیادی میتواند هم زمان استفاده شود ، نمی توانید مردم را از استفاده آن محروم کنید .
مثل : پل ، پارک ، پلیس ، آتش نشانی و.....

- ❖ نقش دولت در حفظ امنیت خرید و فروش در بازار :
- ❖ تعریف و اجرای حقوق مالکیت
- ❖ جلوگیری از فروش غیرقانونی کالاها و دارایی ها
- ❖ ایجاد امنیت در خرید و فروش
- ❖ دولت تضمین می کند که فروشندگان مالک واقعی کالا باشند.

تست اول (کدام عملکرد دولت ، ((امنیت خرید و فروش در بازار)) را تضمین می کند ؟
(قلمچی ، ۱۶ آذر ۰۳)

۱) مبارزه با ورود کالاهای قاچاق

۲) تعریف و اجرای دقیق حقوق مالکیت

۳) نظارت بر وجود اطلاعات دقیق و درست

۴) نظارت بر کلیه خرید و فروش ها از طریق مالیات بر ارزش افزوده

تست دوم (هر کدام از موارد زیر ، به ترتیب مربوط به کدام یک از وظایف عمده ی دولت در اقتصاد است ؟ (سنجش ، آذر ۰۳)

- قانون جدید الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول
- طرح فوری دولت ، برای احداث دیوار مرزی با کشور افغانستان در مرز های شرقی کشور
- الزام صنایع تولید لوازم خانگی تازه تاسیس ، به کسب علامت استاندارد برای محصول خود
- تعهد وزارت راه و شهرسازی برای ارتقای امنیت جاده های مواصلاتی از طریق شناسایی نقاط حادثه خیز

- (۱) بهبود عملکرد بازار / ارائه کالای عمومی / بهبود عملکرد بازار / ارائه کالای عمومی
- (۲) بهبود عملکرد بازار / ارائه کالای عمومی / ارائه کالای عمومی / بهبود عملکرد بازار
- (۳) ارائه کالای عمومی / بهبود عملکرد بازار / ارائه کالای عمومی / ارائه کالای عمومی
- (۴) ارائه کالای عمومی / بهبود عملکرد بازار / ارائه کالای عمومی / بهبود عملکرد بازار

نقش دولت در جریان چرخشی درآمد :

– **بازیگر مهم اقتصاد** در کنار خانوار ها و شرکت ها

– خرید کالا و خدمات ، پرداخت یارانه و دریافت مالیات ← **تاثیر گذار در بازار های تولید و مصرف**

منابع تامین مالی دولت :

۱) **مالیات** ← **مهم ترین** منبع درآمد دولت ، برای ارائه خدمات عمومی دریافت می شود .
اهداف مالیات :

- ✓ افزایش درآمد دولت – تامین مالی خدمات عمومی مثل امنیت ، آموزش ، بهداشت ، زیرساخت ها و....
- ✓ کاهش فعالیت های نامناسب – مثل افزایش مالیات بر سیگار برای کاهش مصرف آن
- ✓ کاهش نابرابری اقتصادی – با دریافت مالیات از پردرآمد ها و تخصیص یارانه به کم درآمد ها

۲) سایر منابع درآمدی ← تامین بخشی از هزینه ها با فروش اموال و منابع

- ✓ فروش دارایی های تجدید ناپذیر – مثل نفت و گاز – منبعی **ناپایدار** ، دارای **نوسان قیمت** و **قابل تحریم**
- ✓ ایجاد بدهی – با قرض گرفتن از **مردم** و جذب سرمایه در طرح های عمرانی

تست سوم) هر کدام از موارد زیر ، بیشتر مربوط به کدام یک از هدف های اصلی مالیات می باشد ؟ (سنجش ، آذر ۰۳)

- محصولات لبنی در کشور ما ایران ، معاف از مالیات بر ارزش افزوده می باشد .
- قرار است از امسال ، دولت از صاحبان خانه های خالی مالیات دریافت کند .
- وضع مالیات بر مصرف کیسه های پلاستیکی در کشور ژاپن
- افزایش مالیات بر حقوق و درآمد املاک

۱. کاهش فعالیت های نامناسب / افزایش درآمد دولت / افزایش نابرابری های اقتصادی
۲. تشویق فعالیت های مطلوب / کاهش فعالیت های نامناسب / افزایش درآمد دولت
۳. تشویق فعالیت های مطلوب / کاهش نابرابری و فاصله ی طبقاتی / کاهش فعالیت های نامناسب / افزایش درآمد دولت
۴. تنظیم بازار و افزایش درآمد دولت / حمایت از مصرف کنندگان / کاهش فعالیت های نامناسب / کاهش نابرابری اقتصادی

دسته بندی مالیات :

۱) مالیات مستقیم ← دریافت از درآمد و دارایی افراد به طور مستقیم

انواع مالیات مستقیم :

- مالیات بر دارایی ← مهم ترین نوع = مالیات بر ارث / دریافت از اموال و دارایی های باقی مانده شخص فوت شده.
- مالیات بر درآمد اشخاص ← مهم ترین نوع مالیات / دریافت جدا از انواع درآمد ها . (مثل مالیات بر حقوق و....)

۲) مالیات غیر مستقیم

انواع مالیات غیر مستقیم :

- عوارض گمرکی و خدماتی ← شامل تعرفه های گمرکی برای صادرات و واردات و حمایت از صنایع داخلی (مثل عوارض خودرو و نوسازی)
- مالیات بر مصرف ← در هنگام خرید برخی کالاها پرداخت می شود (مثل مالیات بر سیگار یا نوشیدنی های صنعتی)
- مالیات بر ارزش افزوده ← مالیاتی چند مرحله ای که در هر مرحله از تولید تا مصرف بر ارزش افزوده کالا و خدمات اعمال می شود .

❖ شایع ترین مالیات در دنیا ← محصولات تنباکویی از جمله سیگار

تست چهارم) به ترتیب مالیات بر مصرف کدام یک از انواع محصولات در دنیا بسیار شایع است و کدام یک از انواع مالیات ، بر اساس قیمت و ارزش کالاها یا بر اساس ویژگی ها و مشخصات آن ها دریافت می شود ؟ (ماز، آذر ۰۳)

۱. مالیات بر مصرف کیسه های پلاستیکی / مالیات بر مصرف
۲. مالیات بر سوخت های آلاینده / مالیات بر حقوق
۳. مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی / تعرفه های گمرکی
۴. مالیات بر سوخت های تجدید پذیر / تعرفه های گمرکی

بودجه دولت

برنامه **یک ساله** برای تنظیم مخارج و درآمدهای کشور .

مازاد بودجه ← **درآمد** دولت **بیشتر** از **هزینه** هایش باشد
کسری بودجه ← **هزینه** های دولت **بیشتر** از **درآمدش** باشد .

تست پنجم) در چه صورت فروش دارایی های ملی ، نسل های آینده را متضرر خواهد کرد ؟
(قلمچی ، ۱۴۰۳)

۱. قیمت ها در بازار های بین المللی نوسان کند با این منابع توسط کشور های دیگر تحریم شود .
۲. با درآمد حاصل از فروش این منابع ، دارایی های دیگری خلق نشود و این درآمد ها صرف هزینه های جاری کشور شود.
۳. دولت ، درآمد های حاصل از فروش این منابع را به صورت یارانه بین مردم توزیع نکند .
۴. دولت ، مردم را در طرح های عمرانی و سرمایه گذاری خود شریک نکند .

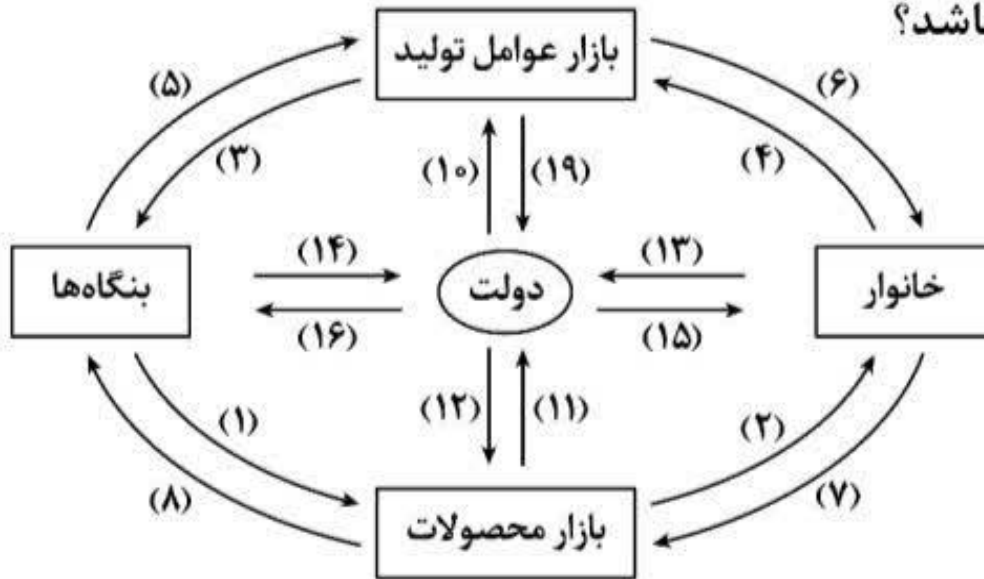
تست ششم)

آزمون الکترونیکی ماز | مرحله ۵ دوازدهم | اقتصاد

صفحه ۱۷

۱۳۵- به ترتیب با توجه به شکل زیر که روابط میان دولت، بازارها و خانوارها را مشخص می‌کند: کدام یک از مسیرها به ترتیب

بیانگر «خریدهای دولت»، «درآمد خانوار» و «مالیات» می‌باشد؟

(۱) مسیر ۱۰ - مسیر ۲ - مسیر ۱۱

(۲) مسیر ۱۲ - مسیر ۸ - مسیر ۹

(۳) مسیر ۱۱ - مسیر ۶ - مسیر ۱۴

(۴) مسیر ۱۲ - مسیر ۶ - مسیر ۱۳

تست هفتم) هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام نوع از مالیات اشاره دارد ؟
(قلمچی ، آذر ۰۳)

- وظیفه قانونی پرداخت این نوع مالیات به عهده ی تولید کنندگان و فروشندگان است .
- این نوع مالیات ، تابع سیاست های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشور ها هستند .
- در این نوع مالیات ، کالا و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند .

(۱) مالیات بر ارزش افزوده / عوارض گمرکی و خدماتی / مالیات بر مصرف

(۲) مالیات بر ارزش افزوده / مالیات بر دارایی / مالیات بر ارزش افزوده

(۳) مالیات بر مصرف / مالیات بر دارایی / مالیات بر درآمد اشخاص

(۴) مالیات بر مصرف / عوارض گمرکی و خدماتی / مالیات بر ارزش افزوده